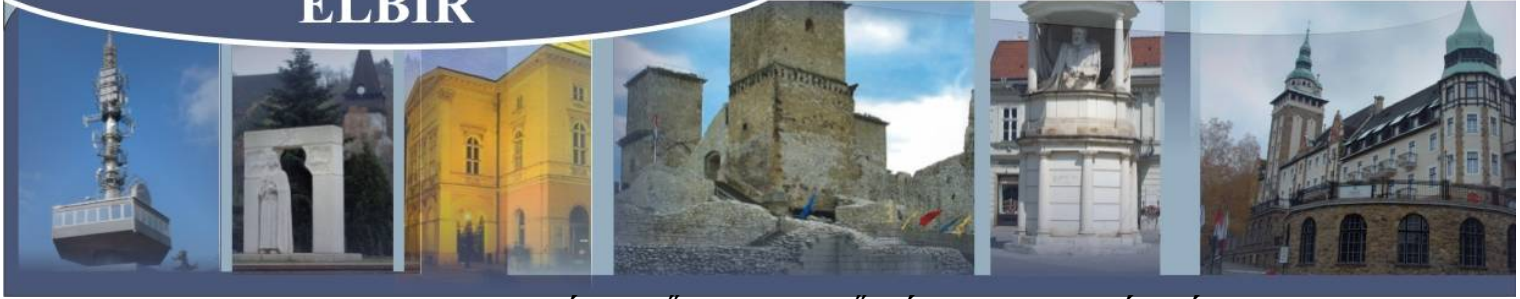

ELBIR

ELEKTRONIKUS LAKOSSÁGI BŰNMEGELŐZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER VAGYONVÉDELMI HÍRLEVÉL

2018. december

Év végi ünnepek, tömeg, bevétel! Rablás? Lopás?

2018-ban is elérkezik az év vége. Ilyenkor a vásárlók ezrei lepik el az üzleteket, hogy hozzátartozóik részére ajándékot és az ünnepi asztalra élelmiszereket vásároljanak. A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint 2016 decemberében 2,6 %-al növekedett a kiskereskedelmi üzletek forgalma, 2017 decemberében pedig 8,6 %-al. Az előző hónapok tendenciái alapján 2018-ban is várhatóan hasonló arányban változik az üzletek nyeresége.

A vásárlók nagy száma, az ezzel arányosan növekvő bevétel és a megnövelt árukészlet vonzó és egyben jó lehetőség is a rablók és tolvajok számára a bűncselekmények elkövetéséhez. Annak érdekében, hogy a kereskedelmi egységeket ne érje támadás és a lopások száma is minimalizálható legyen, fogadjanak meg néhány hasznos tanácsot.

Egy kis bevezető a vagyonvédelembe

A vagyonvédelem egyik legfontosabb eleme az ágazati szabályok, **rendszerabályok betartása** (pl.: a kereskedelmi egység alkalmazottja ismerje a kamera működését, tudja azt üzemeltetni, kapcsolja azt be).

Ezt a **mechanikai védelem** követi, melyet a vagyontárgyak fizikai védelmének is nevezhetünk (pl.: golyóálló üveg védi a zálogházi eladó életét és egyben a bent lévő értékeket).

Az **elektronikai jelzőrendszer** szerepe a beállított paramétereken belüli változás érzékelése és jelzése (pl.: csendes riasztó alkalmazása). Fontos tudni, hogy a jelzőrendszer önmagában fizikailag nem védi az értéket!

Élőerős védelem alatt elsősorban a jelzésre kikerkező biztonsági szolgálatot, adott esetben a rendőrséget értjük. A riasztásra reagálva elsődleges feladat annak ellenőrzése, hogy történt-e támadás a védendő vagyon ellen, majd a támadás megszakítása.

Annak érdekében, hogy a vagyonvédelmi rendszer ideális legyen elengedhetetlen az értékek **biztosítása** arra az esetre, ha előre nem látható események során, véletlenszerű anyagi kár következne be (pl.: rablás során a zálogházból eltulajdonítják az ékszereket, a biztosító társaság a szerződésben foglalt mértékig kártalanítja a sértettet).

Amennyiben a vagyontárgyak védelme megszervezésre került, akkor sem garantálható, hogy valamilyen – biztosítási szerződésen túlmutató – váratlan esemény során ne következzen be kár. A bekövetkezés esélyét **maradék kockázatnak** nevezzük.

A kereskedelmi egységek sérelmére elkövetett rablások jellemzői

Az év végi forgatagban a **félreeső helyeken lévő**, kis alkalmazotti létszámmal működő üzletek, éjjelnappali boltok, zálogházak, ékszerüzletek, patikák és benzinkutak is ki vannak téve a rablók támadásának. Ezeknek a kereskedelmi helyeknek a **vagyonvédelme szegényes**, legtöbb esetben kimerül az ál- vagy gyenge minőségű kamerák alkalmazásában. Ezek pedig **nem alkalmasak a bűncselekmény megszakítására**, vagy a tettes későbbi azonosítására.

Fontos tudni, hogy a **rablások a zárás időpontjában a leggyakoribbak**, amikor a forgalom már csekély, az alkalmazott fáradt, várja a munkaidő végét és a zárási teendőit végzi, a bevétel pedig aznapra már nem növekszik tovább.

A rablásra jellemző, hogy gyakran **szűrő eszközzel, vagy fegyvernek látszó tárgygal** követi el a sok esetben **magányos tettes** és a támadás **1-2 perc alatt** lezajlik. A rablások során leggyakrabban **készpénzt** tulajdonítanak el.

A bűncselekmény megelőzése érdekében célszerű az alábbiakat megtenni:

Rendszabályok

- Az alkalmazottak **legyenek kiképezve** a riasztó és a kamera használatára, azt megfelelően üzemeltessék is.
- Tekintettel arra, hogy a rablás elkövetői igyekeznek az arcukat elfedni, ezért plakát kihelyezésével, illetve szóban is esetlegesen felhívhatják a **belépők figyelmét, hogy az üzletben ne viseljenek sapkát, kapucnit és napszemüveget**.
- Az eladótér és a kassa legyen **jól megvilágított**.
- Ügyeljen arra, hogy **kívülről jól be lehessen látni** az eladótérbe és a kassa területére, ezzel is növelve a potenciális elkövető lebukási lehetőségét (ne legyen koszos, matricákkal, plakátokkal fedett, bokrok vagy fák által takart a kirakat).
- Az üzletben **helyezzen el konvex tükröket**, mellyel az alkalmazott nyomon követheti az eladótérben tartózkodók mozgását.
- **Jelölje meg az ajtó szélét különböző magasságoknál**, hogy azonosíthassa a belépők és távozók magasságát.
- A pénztárban **helyezzen el egy-két olyan bankjegyet, melynek sorszámát felírta**.
- Amennyiben gyanús, céltalanul „lődörgő”, vagy többször is visszatérő személy tartózkodik az üzletbe, **az alkalmazott kövesse nyomon a mozgását**. Kérdezze meg, hogy miben segíthet, közben **jól figyelje meg a személyt**, adott esetben kezdeményezzen vele beszélgetést. A legtöbb rablásra készülő személy **retteg attól, hogy felismerik**, így inkább letesz szándékáról.
- A pénztár és a bolt zárásakor **lehetőleg két alkalmazott** legyen jelen.

Mechanikai védelem

- Amennyiben az üzlet éjjel is nyitva tart, fontolja meg a **zárt ajtó** – lehetőleg biztonsági ráccsal ellátott – **kiadó ablakán** keresztüli kiszolgáltatást.
- A készpénz megszerzése megnehezíthető a különböző **időzáras**, vagy **pénzbedobós trezort tartalmazó széfek** használatával.

Elektronikai jelzőrendszer

- **Telepítsen jó minőségű kamera- és riasztó rendszert** és ezek meglétére a bejárat közelében **felirattal, plakáttal is hívja fel a belépők figyelmét.**
- **„Csendes” riasztó rendszert** alakíttasson ki, amely távfelügyeleten keresztül gondoskodik a rendőrség azonnali értesítéséről is.
- A bejáraton mindenki kénytelen keresztülhaladni, így oda helyeztessen el **1,7-1,8 méter magasságban olyan kamerát, amin a belépők arca is jól látható.**

Készüljön fel az alkalmazott egy esetleges támadásra!

A rabló cselekménye elkövetésekor **felfokozott idegállapotban van, izgul.** Célja a gyors pénzszerzés és nem a sérülés okozása. **Felkészült arra is, hogy erőszakot alkalmazzon,** ha nincs más kiút. Ne feledje: a pénz helyettesíthető, de az élet nem!

Mit tegyen és mit ne!	
Tegye!	Ne tegye!
A sérülések elkerülése érdekében legyen együttműködő.	Ne tegyen többet, mint amit a támadó kér. Ne legyen előzékeny.
Tekintsen minden fegyvernek látszó tárgyat éles fegyvernek.	Ne próbálja meg lefegyverezni az elkövetőt.
Használja a „ csendes riasztót ”.	Csak akkor használja a „csendes riasztót”, ha azzal nem kelt feltűnést.
Ha bármit tesz, előtte mondja ki hangosan, hogy a támadó tudja, mire készül (pl.: be fogok nyúlni a zsebembe a kulcsért.)	Ne tegyen hirtelen mozdulatokat.
Figyelje meg az elkövetőt. Haladjon fentről lefelé. Jegyezze meg a fejformát, a szemet, orrot, hajszínt, ruházatot, jellegzetes szagot, látható tetoválásokat, a fegyvert tartó kezét. Hasonlítsa össze önmagával (pl.: alacsonyabb, kövérebb és idősebb, mint én) a támadót.	Ne bámulja feltűnően a támadóját.
Figyelje meg alaposan a támadáshoz használt eszközt is.	Ne bámulja a fegyvert.
Amennyiben a támadó nem visel kesztyűt, jegyezze meg, hogy mihez ért hozzá.	A helyszínen történő mozgásával ne semmisítse meg a keletkezett nyomokat.
A pénz átadásakor adja oda azt a pénzt is, aminek korábban a sorszámát feljegyezte.	Ne kockáztasson, ha nem tudja feltűnés nélkül elhelyezni a „csali” pénzt, akkor ne tegye.
Ha van rá lehetősége, figyelje meg, hogy mivel és milyen irányba távozik a rabló. A gépjármű típusát, színét, rendszámát esetleges sérüléseit, hibáit szintén jegyezze meg.	Ne kövesse a támadót az üzleten kívül, ne kezdjen az üldözésébe.

A rablást követő teendők!

- Amint a rablók távoztak **haladéktalanul értesítsék a rendőrséget** a mobiltelefonról is **ingyenesen hívható 107, vagy 112-es segélyhívó-számokon,** vagy a helyi rendőrség közvetlen telefonszámán.

Tudassa a segélyhívó központtal!

- Mi történt?	
- A nevét.	
- Hol történt az eset?	
- Ön hol tartózkodik?	
- Hogyan jutnak be a rendőrök az épületbe?	
- Hogyan nézett ki az elkövető, milyen ruhát viselt?	
- Hogyan távozott az elkövető, milyen irányba és mivel?	

- Azonnal **zárja be az ajtókat**, hogy a helyszínt biztosítsa. Oda illetéktelen ne léphessen be. Ha más is tartózkodott a helyszínen **kérje meg, hogy ne hagyja el a területet** a rendőrség kiérkezéséig, de legalább az adatait írja fel.

- Ne bízson a memóriájában, a rendőrség megérkezéséig **írjon le mindent, amit megjegyzett a támadóról és a támadásról.** *(Ehhez mellékelünk egy egyszerű személyleírási űrlapot)*

- **Ne beszélje meg az történeteket más tanúkkal**, mert az, az ön emlékezetét is eltorzíthatja.

- A rendőrség kiérkezésekor **legyen együttműködő**, segítse munkájukat. Tudassa velük, hogy az elvitt **pénzek közül néhánynak tudja a sorszámát**. Adja át jegyzeteit a nyomozóknak és **mutassa meg, hogy mihez nyúlt hozzá az elkövető**.

Néhány szó a bolti lopásról.

Az év végi időszakban megszorodnak a boltban elkövetett lopások is. Ilyenkor az elkövetők igyekeznek **minél kevésbé feltűnően viselkedni**. Egyes jelek azonban elárulják szándékukat. Ilyenek például a **céltalan bolyongás, időzés egyes termékeknél, a környezet feltűnő figyelése**. A tolvajok slágere az ünnepi időszakban a **parfüm, illatszer, az értékes italok, a kis méretű, de annál értékesebb műszaki cikkek (telefon, memóriakártya, stb.), ruházati termékek, ékszerek**. Az elkövetők között akadnak profi áruházi tolvajok és alkalmi elkövetők is. Annak érdekében, hogy üzletük ne váljon károsulttá, fogadjanak meg néhány hasznos tanácsot.

- Amennyiben a megszokottól eltérően viselkedő személy tartózkodik az üzletben, **az alkalmazott kövesse nyomon a mozgását**. Erre is alkalmas lehet a **konvex tükör**.

- Alkalmazzon **civil ruhás és egyenruhás biztonsági őrt**, aki folyamatosan ellenőrizheti a gyanús személyek tevékenységét.

- Szereltesen fel jó minőségű **kamerarendszert**, lehetőleg azokra a helyekre is kerüljön külön kamera, ahol a legveszélyeztetettebb árucikkek vannak. A kamerákra hívják fel a vásárlók figyelmét.

- Próbafülke esetén egyes kereskedelmi egységeknél a vevőknek számjellel ellátott táblát adnak, mellyel **ellenőrizhetik a fülkébe bevitt és visszahozott áruk darabszámát**.

- Eladóként **egyszerre csak egy vásárlót szolgáljon ki**, ne hagyja, hogy a figyelmét eltereljék. A **pulton ne legyen egyszerre kettőnél több értékes termék**, mert azok mozgása követhetetlen.

- A tetten ért személlyel szemben akkor érdemes fellépni, amikor **az eltulajdonított áruval elhagyta a pénztárvonalat** és egyértelműen nem fizette ki az ellenértéket, hiszen ekkor válik befejezetté a cselekménye.

- Az elkövető elfogását követően **értesítse a rendőrséget**.

